

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Yiltérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetőknél minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
íszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyzög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdető
seknél árkedvezmény.

A bécsi kirándulás.

— szept. 25.

Arról a százalmas tüntetésről, melyet a magyar parlamenti kisebbség az osztrák fővárosban rendezett, megállapíthatjuk, hogy az épp oly silányan kiesztelt, mint amily gyengén végrehajtott merénylet csufos kudarcot vallott. Nem sikerült sem a delegáció megnyitásának komolyabb megzavarása, sem Bécs város tömegeinek tüntető célokra való mozgósítása, sem bárminemű számottevő hatás előidézése. Erkölcsileg, fizikailag tehetetlennek bizonyulva: így kerülnek a koalíció argonautái vissza Magyarországra. Teljes vereséget szenvedtek s kellett is szenvedniök. Mert a mit elkövettek, az a politikai tisztesség ellen való sokszoros merénylet. Már amit Budapesten, a képviselőházban műveltek, az is merénylet volt a törvényesség, az állam rendje, a parlament szuverénitása, a magyar nemzet életérdeke ellen. De itt még azzal ámitották hiveiket, hogy ők a képviselőház tagjai a képviselőházban, a hol joggal foglalnak helyet, saját izlésük, belátásuk és taktikájuk szerint járhatnak el. Amde a delegációban már efféle siralmas ürügygel sem védekezhetek. Nem tagjai a delegációnak, — nem is akartak tagjai lenni. A nekik felajánlott delegációs tagsági helyeket el nem fogadták. Hát mint hallgatók, a jogosultságnak még a látszatát sem keresve, egyszerűen csak betörni akartak a delegációba, csupán csak merényletet akartak elkövetni ellene. Maguk nem kívántak benne részt venni, mást pedig meg akartak hivatásában zavarni, de nem elvi okból, hisz ők hívei a delegációnak, — csupán csak személyi célokból.

Am ez még csak legkisebb része az ő súlyos politikai bűntényüknek. Mint a magyar nemzeti eszme állítólagos hívei, Bécsbe mentek a magyar állam törvényes rendje ellen tüntetni. Koholt panaszukkal mintegy felsőbb fórumhoz, Bécs városához fordultak — a saját nemzetük ellen. S még hozzá kikérek fordultak? Bécs ama néprétegeihez, amelyek a magyart gyűlölik. A bécsi szocialisták, mint egy nemzetközi párt tagjai, egyáltalán nem lehetnek hívei nemzeti ügynek, — a ma-

gyarral pedig különlegesen ellen-szenveznek, országunkról mint szolgabíró, hajdu, pandur és zsan-dár iga alatt álló, elmaradt, ázsiai tartományról irnak és beszélnek. Nemzetközi elvük és osztrák ellenszenvük tehát egyaránt alkalmatlaná teszi a bécsi szocialistákat arra, hogy a magyar ügyeket tisztán lássák. Arra meg éppen semmi illetékességük nincs, hogy országunk ügyeibe avatkozzanak s a mi belső pöreinkben bárminemű fórum gyanánt szerepeljenek.

Még szomorubbna látjuk a merénylet tervét, ha tekintetbe vesszük, hogy a magyar állam legfontosabb érdekeinek rombolásával sem törődött, csak azért, hogy a személyes bosszút előmozdithassa. Hisz tudvalevő, hogy a magyar delegáció az országunk Ausztriával közös, vitális érdekeit képviseli s minél erősebb, annál jobban képviselheti. A kisebbség merénylőit ez a szempont sem rettentette vissza, készek voltak arra is, hogy a magyar érdekeknek minél többet árthassanak. Hiszen ha sikerült volna merényletük, sikerük éppen az lett volna, hogy a magyar delegáció tekintélyét lerombolják, súlyát megszüntetik, — szóval sikerük egyértelmű lett volna a magyar állam érdekeinek vereségével.

Minderre tervszerűen törtek, — csak arra nem számítottak, hogy minden számításuknak ellenkezőjét érik el. Bécs művelt értelmisége s politikailag iskolázott népe épp úgy, mint az európai közvélemény általában felismerte bennük a politikai törtetőket, — azzal pedig, hogy a mai külpolitikai körülmények közt a delegáció határozatainak súlyát alább szállítani igyekeztek, minden politikai tényező előtt teljesen eljártották kisdéd játékaikat.

A nemzet többsége s kormánya pedig fokozott erővel haladhat előre az üdvös nagy alkotások útján. A kisebbség siralmas vakságában maga készíti és fokozza számára a sikereket, — maga fejleszt az eseményeket, úgy, hogy a nemzet megtisztulása és megújodása minél biztosabban és minél hamarabb bekövetkezzék. Ez ugyan muló kényelmetlenséggel és efemer izgalmakkal jár, de roppant nagy értékeket biztosít a nemzetnek: korszakos reformokat hoz számára.

Ujhelyi bajok, új szempontokból.

Gyámoltalanság minden vonalon.

Az itt megkezdett nagy-érdekű cikksorozattal szerkesztőségünk felfogása minden vonatkozásban, tökéletesen nem egyezik; mégis örömmel adjuk közre, mert nagyon sok, valóban figyelemreméltó új szempontot vet felszínre.

I.

(K. J.) Figyelemmel olvastuk végig ama közleményeket, amelyek helyi lapjaink hasábjain az utóbbi időben a város fejlesztésének szolgálatában jelentek meg. A cikkek közös jellemvonása hol a pessimismus, hol olyan előzmények pertraktálása, amelyek más városok érdekköreibe vágnak, végül olyan létesítmények követelése, amelyek vagy semmi, vagy alig észrevehető tényezőivé válhatnak a város óhajtott fejlődésének. A pataki járásbírósg felállítására felelti jeremiáda még fel-felhangzik, jöllehet Ujhely képzelt veszteségét bőven kárpótolják a kereskedelmi iskola, az Osztrák-Magyar Bank fiók és a jegyzői inter-nátus.

A katonaság.

Hogy nem kapunk egy regimtet, az baj ugyan, de előrelátható volt. A város immel-ámmal fogott a megkerítés dolgához. Hiszen évekkel ezelőtt kellett volna a miniszterek nyakára való járkálást elkezdni, nem akkor végezni a sablonos deputációzást, amikor már a szemfülesebb városok mindent elhalasztak az orruk előtt. Ebben egyébként nagyon hibás volt a vármegye is. Mert már ezelőtt huszonnégy esztendővel a hadügyi kormány maga kínálta meg a várost egy lovasezreddel, vagy ami egyre megy, a hadügyi kormány előzékenyen fogadta a tervet. Persze akkor elpolitizálódott a kaszárnya, amit aztán Nyiregyháza sietett felépíteni, mi pedig kárpótlásul megkaptuk — az egyébként nem kicsinyledő — dohánygyárat. Ha a vármegye — székvárosa érdekében — jobban exponálja magát s a kérdést — Ujhelyt nagyobb helyőrségi várossá tenni — a jelzett időtől kezdve következetesen felszínre tartja, alig hisszük, hogy feledésbe ment volna odafent Ujhely méltányos és már illetékes helyeken is akceptált kívánsága. Hogy a szeptember utolján tartandó közgyűlés napirendre tűzte a kérdést, annak aligha látja már a ma született nemzedék valamelyes hasznát. Előbb lett volna értelme és talán haszna is. Ma eső után köpönyeg. Megjegyezzük különben, hogy amit mi itt a zokszóval illetett vármegye alatt értünk, az nem annak a vezetősége. Mi an-

nak a befolyásnak a súlyára gondolunk, amivel az egyes főuraink rendelkeznek s aminek — sajnos — a vármegye székvárosa idáig semmi hasznát se látta és nagy kérdés, látja-e a jövőben is. Baj, hogy egy küzködő vidéki város sorsa olyan kondicionatus, hogy a nagyurak s hozzá tehetjük, mikép a legsúlyosabb kaliberű befolyással bíró nagyurak gondoskodásától függ egy-egy fejlesztő tényezőhöz való juthatása, hogy a város szava, esdeklése, deputációzása üres szalmacséplés, de még nagyobb baj, hogy az a befolyás, — amelyre pedig némi joggal is számíthatna Ujhely, — per absolute nem érvényesül a javára.

Miért nincs piac?

Azok, akik Ujhely utalózatához, helyesebben Ujhelynek a rendelkezésére álló utalózatban való helyzetéhez fűzik kommentárjukat, nagy tévedésben vannak. Ujhely a hozzá vezető, sőt benne betorkoló utakkal briliáns helyzetet teremthetett volna magának. Amde az utakat ki is kell tudni használni, másképp ha a szélrózsa minden elképzelhető vonalának esik is a város a fókuszába, nem hogy használnának, de sőt ártnak az utak, legalább bizonyos értelemben és vonatkozásban. Ha ugyanis az utakon csak átvonulnak az utasok, avagy csak átvonulnak rajtuk az árukat, alig nyomnak az utak piacfejlesztés szempontjából valamit a latban. És — sajnos — ez az eset Ujhely dolgában is. Kivitelünk jóformán az itt termelt borokra szorítkozik. Behozatalunk ellenben a bornál is csökkent, mióta Ujhely pincéi nem tölthetők meg többé a Nyírség és egyéb borvidékek átpancsolásra szánt nedűvel. Olyan behozatal, ami Ujhelyt fejlődő piacá tehené, akárcsak azáltal is, hogy a behozott árucikk az itteni kereskedelmet foglalkoztassa alig számottevő. Ertjük itt Ujhelynek terménypiaci mivoltát, amely sokkal kisebb nemcsak a nagymihályinál, de sőt a gálszécsinél is. Ez pedig igen nagy baj s csak jelentékeny befektetéssel s akkora üzleti rátermettséggel lenne orvosolható, a minőre adott viszonyaink között alig gondolhatunk. Ujhely ugyanis annak idején elmulasztotta terménypiaci pozíciójának biztosítását, amire pedig fekvésénél, kitűnő utalózatánál fogva eminenter hivatva volt. Miskolcz már a hatvanas évek felé épít egy hatalmas gőzmalmot, amivel magához vonzotta nemcsak Borsodvármegye termékeny vidékeinek összes kenyérmagvait, hanem piaci attrakciójának körébe vonta Abauj-, Zemplénvármegyek legkövőbb területeit is. Miskolcz imponáns arányu fejlődését terménypiaca alapította meg. Ujhely nemcsak két évtizeddel maradt el Miskolcz mögött, de amikor malomépítésre határozta el magát, két balkézzel lát a dolgohoz. Épített egy malmot, ami nagynak kicsiny, ellenben kicsinynek nagy volt s csak arra vált alkalmassá, hogy halva születésével elriassza azt a szuszogva haladó vállalkozási kedvet is, amelyben Ujhely excellált, sőt ma is excellál. Patak — dicséretére legyen írva — élelmesebb volt. Kevesen tud-

Őszi cipő divat újdonságok

FÖLDES FERENCZ CIPOÁRUHÁZA

Sátoraljaujhely, Fő-tér.

a legdivatosabb formákban és legizlésebb kivitelben urak, hölgyek és gyermekek részére teljes választékban megérkeztek.

Ják, vagy ami egyre megy, kevesen akarják tudni, hogy Patak terménypiaci fejlődésében beállott örömdetes és tanulságos fellendülést Bogay Zsigmondnak köszönheti. Kezdte egy kis malommal Petráhó alatt s végezte Sárospatakon egy nagyszabásúval. Az, hogy ő nem találta meg a számadásait az utóbbinál, sajnálatos dolog volt ugyan, de nem ritka jelenség az üzleti életben, hogy maga az iparkodó okos ember nem képes megbirkózni nagyobb vállalatának terheivel. Amde az alap meg volt s csak dicseri a patakiak üzleti szellemét, hogy összehozva a szükséges tőkét, felvirágoztatták a malom üzemét.

Ujhelyben szájatva bámészkodnak azon, hogy Karád, Vis, Zaikod, Kenyész, Luka, Vajda, Karos, a két Bereczki, Olaszi, Liszka, Sára, Zsádány stb. gabonás szekerai elmaradnak az ujhelyi piacról, amelynek közelebbi vámbérlői és helypénzbérlői bérleengedést kunyorálnak és kénytelenek kunyorálni. Hja, persze a járásbíró (ami még nem is működik) és mégperszebb a karád-pataki ut, meg a másik ut, hangzik a sápitkozó panasz. Imhol ezek koldusitják Ujhelyt! Dehogyan is azok. A szemes élelmesség, szemben a gyamoltalansággal! De lássuk csak tovább.

A szerdahelyi malom a Bodrogköz felől érkező gabonás szekereket fogja le, ha nem is valamennyit, de eleget ahoz, hogy Ujhely keleti sorompóján észrevehető legyen, Ujhely üzleteiben még észrevehetőbb. A nagymihályi malom a tót Kánaán javarészét kanyarította el Ujhelytől s ha — amitől tartunk — Terebes is észbe kap s egy nagyobb malomépítésre gondol, Ujhelyi piaci körlete Csörgőig fog terjedni s legfeljebb az alárendelt jelentőségű Bózsva-völgy falvai maradnak meg Ujhelynek. Pedig a fekvés, az utak biztosítottak volna Ujhelynek akkora vidéket, amelylyel kevés vidéki város dicsekedhetett és gazdagodhatott volna akkora körben, amelynek Koksó-Baksa, az abauji vizválasztó, Gálszécs, Nagymihály, Csap, a Tisza vonal, a Bodrogközbe eső szabolcsi községek s a hegyaljai termőterület, sőt részben Szerencs vidékének néhány falva alkották volna a körletét.

A bankok; amikhez értünk.

A nyolevaneves évek végén egy okos üzletember lépett fel Ujhelyben nagyobb lélegzetű tervezéssel. Egy nagy közraktár és nagy malom alapítása járt az eszében. Halász Józsefnek hívják. Bólongottak is hozzá Ujhely községéi. Hát persze, hogy jó volna, persze, persze, ha valaki megcsinálná fáradság és költség nélkül. Redves taplóra hullottak az okosság acéljának az üzleti hozzáértés kovájából kicsiholt sziporkái és Ujhely alapított snapszgyárat egy évi fennállásra, majd villanygyárat, de olyat aminő csak Ujhelyben vagy, amelylyel világíthatni még a magyar államvasut se érzi magát eléggé gazdagnak, hanem fogja magát építtet a saját szükségletére külön áramfejlesztőt. Hanem a bankgründolás terén aztán rekordozott Ujhely elanynyira, hogy újabb banknak már nevet találni is csak pályázat hirdetése után lehet. Szerencsére közé eserdített a Osztrák-Magyar Bank-fiók. Reméljük, hogy talán esembókot köt a gründolók suhogójára. Mialatt pedig mindezek megtörténtek volna, Ujhelyi piaci körletét szerencsésen szétrancsították a fentebb ismertetett módon. Szóval Ujhely aludta a boldogok álmát és most zokon veszi, hogy mások dolgoztak azalatt s most azok szedik az epret.

Legközelebb reflektálunk majd azokra a gravámenekre, amelyeket Ujhely elhanyagoltságáról hallani. Kimutatjuk, még teljesebben, hogy

Ujhely maga magát hagyta el, hogy nagystilű vállalkozók helyett csengegyűs boltosok, idioták, fusserek gyámoltalankodtak benne. Hogy drága időt pazarolt el gyerekes képzelgésekre, hogy természetes vezetőit se tudás és hozzáértés nem vezették, se igazi akarat nem sarkantyúzták, hanem tarasconi kicsinyes hiúság és meddőnek bizonyult vágyakozás.

(Folytatjuk.)

Dokumentumok

a szerencsi járásból

Mi az igazság?

— szept. 25.

Ma, amikor a személyi hárszából eredő csatazaj orgiákat ül a szerencsi járás körül, amikor nap-nap után jelennek meg tendenciózus, elfogult ujságcikek a szerencsi főszolgabíró-ságról, bizonyára nem lesz érdektelen az alant következő két levél közlése. Az egyik közvetlenül szerkesztőségünkhöz érkezett, a másikat egy nyugalomba vonuló jegyző Gortvay Aladár főszolgabíróhoz intézte, most, amikor már nem várhat semmit volt felebbvalójától s viszont nem is tarthat tőle. Mindakét levél a bensőséges őszinteség hangján szól s nyilván dokumentálja, mennyire tendenciózus valótlanások azok a híresztelések, melyek Gortvay főszolgabíró s a járási jegyzői kar viszonyát oly sötétben ecsetelik. Ime a két levél:

I.

Tekintetes Szerkesztőség!

Országszerte nagy port vert fel, a Görgey Gyula cs. és kir. kamarás és Gortvay Aladár szerencsi főszolgabíró közötti ügy.

Különböző módon tárgyalták az ujságok; elolvastam majd minden lapot, de egyetlen egyet sem olvastam olyat, melyben hüen, a valóságnak megfelelően lett volna leírva az a bizonyos sátoraljaujhelyi tárgyalás.

Epen ezért talán nem lesz érdektelen, ha épen a szerencsi járás jegyzői karának egyik olyan tagja, a ki a tárgyaláson személyesen jelen volt, — ebben az ügyben nyilatkozni fog.

Az igazat megvallva, nem szívesen teszem ezt, mert ezért is könnyen meggyanusítják az embert. De felszólalásra készítem a saját önértetem, a szerencsi járás jegyzői karának becsülete és főképpen a való tényállás!

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknél két személyes és egyéni tulajdonságuknál fogva is elkeseredett ellenség állott egymással szemben, kik közül engedni, vagy meghajolni — magánügyekből kifolyólag is, — egyik sem akart.

Ezt a kiélesedett ellentétet, a vármegyében pár év óta „lapszerkesztő”-ként szereplő intrikus személy, a Gortvay Aladár főszolgabíró esküdt ellensége, igyekezett kihasználni és közérdekű dolgot csinálni belőle. Hogy miképpen folyt le a tárgyalás, itt ismertetni nem akarom; de megállapítottam szerény tehetséggel, hogy azok a bizonyos, kevés kivétellel egy vallást követő nagyhangú emberek, milyen kicsinyekké törpültek össze; a kik annyira fenték már előre a fo-

gukat, terhelő és súlyosbító körülményeket, vagy épen nem, vagy igen keveset tudtak felhozni!

Az én vallomásomat a következő szavakkal zártam be: „Különbö tekinetes kir. törvényszék én Gortvay Aladárt, ugys mint főszolgabíró, ugys mint embert, olyannak ismerem, hogy ha pillanatnyi felhevülésében meg is bánt valakit, de azután mindig megtalálja az utat és módot a kellő elégtételadásra, s ezt tudom a saját ügyemből kifolyólag!”

A főszolgabíró ur aztán, a fentebb elmondott szavaimra felállva, a következő kijelentést tette: „Igaz, tekintetes kir. törvényszék, hogy alantassaimmal és így jegyzőimmel szemben is szigorú vagyok, de míg egyik kezemben korbács, a másikkban mindig kalács van!” Később eme kijelentésére a főszolgabíró megjegyezte, hogy azt nem szó szeriut értette, hanem csupán hasonlattal akart élni.

Azt senki a világon, még a főszolgabíró halálos ellensége sem tagadhatja le, hogy a szerencsi járás területén minden vonalon a közigazgatás ugyszólván mintaszéri. Az utak jókarban tartása, a köztisztaság, közbiztonság és közegészségügy ellenőrzése páratlan! Az ügyviteli szabályzat ugys a főszolgabírói hivatalban, mint a jegyzői irodákban valósággal katonai pontossággal hajtatik végre! A főszolgabírói hivatalba nem mehet senki, hogy bajára, vagy panaszára, orvoslást ne nyerjen! És ebben személyválogatás nines!

Arra még soha eset nem volt, hogy főszolgabíránkat elnézés, vagy érdek vezette volna.

Főjellemonása: a munka, a pontosság, a vasakarat és a megközelíthetetlen becsületesség!

És olyan jól esik nekünk jegyzőknél tudni azt, hogy ezekben a kiváló személyi és egyéni tulajdonságokban épen a főszolgabíránk jár elől!

Intézzen kérdést bárki a járás összes lelkészeihez, tanítókhöz, hogy bármilyen személyi, vagy egyházi ügyben nem-e a legnagyobb készséggel meg mindig támogatásukra valás és felekezeti különbség nélkül?!

A közérdekért jár-ke, fárad, agítál és számtalanszor anyagilag áldoz! Előkelő állást foglaló egyének köszönhetik neki mai existenciájukat!

Volt reá eset, hogy a 24 évet benem töltött segédjegyzőre egy évig várakozott, míg választható lett, mert az illető község óhajta is ez volt és mert meggyőződött arról, hogy kifogástalan, munkás tisztviselőt nyer benne. Semmiféle protectióval hozzá férni nem lehet!

Határozottan tudom, hogy egyes embereket miniszterek, mágnások, főispánok, legjobb barátjai protegálták a megüresedett jegyzői állásokra és ridegen elutasította csupán azért, mert járásában megfelelő embere volt. Nem történhet meg, hogy a megüresedett állásra idegen járásbelit kandidáljon, azon megbecsülhetetlen elvél fogva, hogy annak kell kenyeret adni, a ki járásában működik és arra érdemeket szerzett!

Bizony, ha minden főszolgabíró ily elveket vallana, nem volna annyi elégedetlen ember a jegyzői pályán; de sajnos, a legtöbb helyen a munkát, a szorgalmat igen kevéssre becsülik!

Igen sok magán és közös bajainkban mindig a legszivesebben támogat bennünket; bátorit, ha esügedünk, tulterheltségünk miatt buzdit a munkára és igen sokszor, a nagy nyilvánosság előtt is büszkeséggel emlékeznek meg rólunk!

A mi a „korbács” szó kifejezést illeti, azt művelt uri ember, különösen ily körülmények között teljes értelmében nem is használhatja; hasonlóképpen művelt uri ember magára nézve sértőnek nem is veheti, mert meg van győződve arról, hogy gondolatban is merészség lenne szó szerint értelmezni.

Ezeket óhajtottam, tekintetes Szerkesztőség, a nagy közönség tudomására hozni, mert nem tűrhettem már, hogy téves és rossz akaratú információk miatt megrágalmazzanak egy vezető tisztviselőt, — meghurcolják a főszolgabírómat!

A mi pedig bennünket a szerencsi járás jegyzőit illeti, csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy amint a fentiekből kitétszik, nem olyan tragikus a mi helyzetünk, meg vagyunk mi elégedve a főszolgabíránkkal, tiszteljük, szeretjük, sőt büszkék vagyunk reá!

Ha pedig netalán valami jogtalan sérelem érne bennünket, nem vagyunk mi gyámság alatt, nem szorulunk senki nagyhangú támogatására és védelmére; van bennünk is annyi férfiúi büszkeség és önérték, hogy a jogtalan sérelmeket és bántalmakat megtudjuk torolni.

Monok, 1912. szept. 22.

Tisztelettel:

Borcsik Árpád,
közs. jegyző.

II.

Nagyságos

Gortvay Aladár főszolgabíró urnak
Szerencs.

Taktaharkányból tegnap napon történt végleges elköltözésem alkalmából ez uton mondok bucsut m. t. Főszolgabíró urnak, mert a személyes tisztelgésben körülményeim gátoltak.

Most, amidőn a hivatali kötelességem kívül állván, nem eshetem a behizelgésre való törekvés gyanujába, kedves kötelességemnek tartom elismerni s megköszönni irántam mindenkor tanúsított jó indulatát s humanus bánásmódját!

Tapasztalásból tudom, hogy mily tövises a közigazgatási pálya s mennyi meg nem értéssel s méltatlan támadással kell megküzdeni annak, aki nemcsak mint egy nagy gépezetnek alkatrésze, érzéstenül tölti be hivatalát, hanem életet öntve a törvény holt betüibe emberileg igyekszik hivatásának élni. Így van ez a közigazgatás legalsó fokán s így annak többi lépcsőin is.

Most, amidőn m. t. Főszolgabíró urnak annyi félreértéssel s meg nem értéssel kell küzdenie, a félrevezetett közvéleménnyel szemben jól esik kijelentem, miszerint ugys hivatali alárendeltjeinek, mint a nagyközönségnek zöme megérti s magáévá teszi szigorú, de a közigazgatás érdekében álló s közérdeket szolgáló intencióit.

Adja Isten, hogy küzdelme sikeres legyen s a közügyekért ambicióval folytatott törekvéseit áldás kísérje.

Magamat további jó indulatába ajánlva vagyok

Füzesabonyban, 1912. szept. 12.

Kiváló tisztelettel:

Béky Pál,
nyugalmozott jegyző.

A forumról.

A kertészeti és gyümölcskiállítás

elmarad. A Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület által a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi okt. hó 6., 7 és 8-ára tervezett kertészeti és gyümölcskiállítás elmarad.

A még mult hónapban szépnek ígérkező gyümölcsstermés adta meg a kiállítás eszméjét, mely a kezdetben mutatkozó általános érdeklődés mellett a legszebb sikerrel kecsgetett. Sajnos azonban, az e hó elején dühöngött szélviharok nagymérvű károkat okoztak a gyümölcsösökben, majd utána a szakadatlanul tartó

Jarcsó **czukrászda!!**
Sátoraljaujhely, Főter 10. szám

Naponta friss sütemény ujdonságok

Reggeli és uzsonna kávé.

hideg és esős időjárás tönkretette még azt is, mit a vihar meghagyott, a gyümölcsök nem fejlődtek és nem értek be; nem lehet tehát csodálkozunk, ha kiállításra és vásárra alkalmas anyag hiányában az egyesület lemond díszes és minden méltánylást megérdemlő tervéről, mert hiszen ily körülmények között felesleges, hiábavaló fáradság és céltévesztett dolog volna egy vásárral egybekötött kiállítás megtartása, melyen a másodrendű vagy selejtes minőségű áru is kisebb mennyiségben lenne legfeljebb csak bemutatható, de semmiesetre sem árubabocsajtható.

A kiállítás iránt különösen a kerétszettek részéről most tanúsított érdeklődés arra enged következtetni hogy kedvezőbb időjárás esetén, ha a gyümölcstermés is megfelelőbb lesz az egyesület vállalkozását fényes siker koronázza, épen azért a *Gazdasági Egyesület* ezen tervének megvalósítását jövő ősze tartja fenn magának.

A rendőrség újjászervezése. Mint köz tudomásu, országszerte folyamatosan van a vidéki városok rendőrségeinek újjászervezése. Nálunk is megindult e téren, — ha nem is épen az újjászervezés, de legalább a fejlesztés terén, — a tervezés, amelyre az anyagi alapot főként az a 9000 kor. adja meg, melyet a miniszter Sátoraljaujhely város részére a rendőrség fejlesztésére évi államsegélyül kiutalt. Ennek az összegnek felhasználására máris két terv merült fel; egyik a rendőrkapitány eredeti terve, a mely egy elsőosztályú rendőrfogalmazói, egy rendőrfelügyelői s 4 új rendőri állás szervezését óhajtja. A másik terv egy alkaptányi állásnak s egy tűzoltóparancsnoksággal egybekapcsolt rendőrfelügyelői állásnak szervezését ajánlja, — szintén megtartva persze a négy új rendőri állást.

A városra nézve anyagi tekintetben az utóbbi terv mutatkozik előnyösebbnek, mert míg a rendőrkapitány terve szerint a 9000 koronán kívül még 360 koronát a városnak kellene ráfizetnie, addig az utóbbi szerint a 9000 koronából még fenn is maradna 400 korona, melyet egy ötödik rendőri állás szervezésénél, vagy egyébként lehetne hasznosítani.

E kedvezőbb anyagi eredmény pedig az által állana elő, hogy a rendőrfelügyelői állásra a tűzoltóparancsnokot használnák fel, aki jelenleg is végez rendőri teendőket s akit a szervezési szabályrendelet is egyenesen megjelöl erre. Így az ő állása most rendszeresítettén a rendőrségben, ez csak csekély fizetékiesztéssel járna s az így megtakarított pénzt lehetne aztán arra használni, hogy fogalmazói állás helyett alkaptányi állás rendszeresítették, sőt még ezen kívül is felesleg maradna a 9000 koronából.

Hisszük, hogy e mindenképen tetszősebb terv magát a rendőrkapitányt is eredeti tervezetének módosítására fogja rábírní, de mindenestre alapos megfontolás tárgya lesz a képviselőtestületben, amelynek ez ügyben már legközelebb állást kell foglalnia.

A közbiztonság. A földművelésügyi miniszter a napokban körrendeletet bocsátott ki, melylyel a törvényhatósági főállatorvosokat felhívta, hogy október 15-ig tegyenek jelentést a miniszteriumba, milyen állapotban van az egyes városokban a vágóhid építkezésének ügye. Ugyanis 1913. év augusztusában letelik az az 5 évi határidő, melyet a kormány 1908-ban

adott a r. tan. városoknak, hogy ez idő alatt vágóhidaikon rendszeres állapotokat teremtsenek.

Közeleg tehát az idő, amikor az ujhelyi közbiztonság építkezési ügye sem lesz tovább halasztható s bármilyen anyagi megerőltetésbe kerül is a városnak, mégis csak le kell majd számolnia ezzel a kötelezettségével is.

RENŐRI KRÓNKA.

1. Katasztrófa a város hanyagsága miatt. Akárhogy nézzük is a dolgot: azt a megdöbbentő, véres szerencsétlenséget, melyről itt beszámolunk alig lehet máshova felróni, mint Sátoraljaujhely város összes volt és jelenlegi vezetőségeinek rovására. Tiszára véletlen dolga, hogy ez a hanyagság csak most vezetett katasztrófára; ép így megtörténhetett volna az már évek óta akármikor s ha a város sürgősen nem intézkedik, megismétlődhetik a szerencsétlenség most is bármelyik percben.

A honvédelmektől a mögött közvetlenül elterülő sziklás, meredek hegyoldalról van szó, melynek tetejéről vasárnap egy ott játszódozó kis gyermek halálos eséssel lezuhant. Valóságilag szögyen, hogy ezt a veszedelmes helyet a városi hatóságok mindeztideig körül nem kerítették. A hely ugyszólván a város belsejében van, tőle pár lépésnyire lakóházak állanak s maga ez a dombtető a környéken lakó gyermekeknek kedvenc tartózkodási, játszóhelye. Szinte nem is véletlen, hanem már csodaszámba megy, hogy eddig még nem zuhant le onnan egyik-másik gyermek s csak most történt meg az első ilyen baleset, mely aztán borzalmasan végződött.

Vasárnap délután Makrai Gergely téglagyári munkásnak 5 éves kis fia, Makrai Sándor több társával együtt a veszedelmes helyen játszott. Egyszerre csak, épen midőn a meredek part szélén állott, megesuzott és lezuhant a 8—10 méteres mélységbe, a laktanya udvarára. A sziklás hegyoldalon halálos zuzódások érték, rettenetes sebekkel borítva ért le a földre s agysérülést is szenvedett.

Az esetről telefonon értesítették a rendőrséget, honnan a tisztviselőknél kívül dr. Stern Ármán városi orvos is nyomban kiment a helyszínre, de mire kiértek, a gyermeket már beszállították a kórházba, ahol aztán rövid idő múlva kiszvedett. A véres eset után most már remélhetőleg megteszi a város — elég későn, — a kellő óvintézkedéseket, hogy többé ilyen szerencsétlenség ne fordulhasson elő.

2. Betörők a Dókus-villában. Keddre virradó éjjel vesz delmes betörőbanda garázdálkodott Ujhelyben. Dókus Ernő Kossuth-utcai villájába törtek be, ahonnan azonban csak kevés zsákmányt vihettek el, mert észrevették és megzavarták őket. Menekülésük közben revolverharccra keltek a rájuk támadó vincellérel, amiből látszik, hogy nem valami apró csirkefogók, hanem komoly, elszánt gonosztevők lehettek. Az esetről a rendőrkapitányság a következő jelentést adja közre:

Hétfőről keddre virradó éjjel Dókus Ernő külső Kossuth-utcai villájából ablakon történt bemászás és betörés után ismeretlen tettesek egy pár új cipőt, egy öltöny szürke ruhát, esetleg egy hosszú uri kabátot és néhány darab asztal-kendőt és abroszt elloptak. A helyszínén egy pár ócska fűzős durva paraszt cipő (bakkancs), két drb. ócska tarka

fehérneműből és két drb. ócska ritka zsákszővetű sávos szalmazsákból repesztett kapca és egy rövidnyelű, középnagyságu balta maradt. A villa közelében lakó vincellér kutyája ugatására felébredt és kiment s a parkban egymástól távolabb a sötétben két alakot látott s azok egyikére revolverből kétszer rálőtt, mire a közelebb álló a vincellérről lőtt 9 mm. revolverből, melynek golyója a délről szomszédos ház falában találtatott. A lövések után a tettesek, akik valószínűen négyen lehettek, az utcai vaskerítésen keresztül elmenekültek. Egyikük az ablaktáblák beverésekor kezét megsértette, mert a falakon és a padlón véres nyomok láthatók.

HIREK.

Fábry Károly halála. Városunk társadalmának minden rétegében ismert és becsült ember volt Fábry Károly s ezért most halálának híre is általános igaz részvétet ébreszt mindazokban, kik ismerték. Pedig vajmi kevés ember lehet Ujhelyben, ki nem ismerte volna, hiszen negyven esztendőnél tovább tanítóskodott itt, két generációt nevelve az igaz hazafiság és vallásosságban. A róm. kath. iskolában volt sok éven át tanító, majd érdemei elismerésül igazgató lett, de mint ilyen sem szünt meg tanítani, nevelni a gondjaira bízott fiatalokat. Azt a fiataliságot, melynek jórésze családapa már s most könyezve kíséri utolsó útjára néhai jó tanítómesterét.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsózempleni ref. egyházmegye őszi rendes közgyűlését a múlt héten tartotta meg Sárospatakon. Gortvay Aladár újonnan megválasztott tanácsbíró ezen a gyűlésen esküdött fel. Balint Dezső, ref. esperes lelkész, egyházi gondnok köszöntötte és üdvözölte őt szívvelyes, meleg szavakkal. Az új tanácsbíró magas szárnnyalású beszéddel válaszolt az üdvözölő szavakra és egy ezer koronás alapítványt tett a saját neve alatt, mely alapítványának évi kamatai mindenkoron az alsózempleni ref. lelkészek tanuló fiainak osztandók ki. Délben egy órákor 80 terítékű bankett volt, amelyen Hézsér Emil Meczner Béla világi gondnokot, Zombory Gedő Gortvay Aladárt, Gortvay Aladár az alsózempleni ref. lelkészeket és tanítókat éltették s még több tószit hangzott el.

— **Halalozás.** Szeles Elek nyug. curiai bíró, reform. egyházatanácsos folyó hó 21-én 75 éves korában Szegeden elhunyt. A megboldogult hosszú ideig volt szülővárosában, Beregszászon vezető kir. ügyész, s tevékeny részt vett vármegyéje köz- és társadalmi életében. Halálát a kiterjedt rokonság, köztük Szeles Gábor sátoraljaujhelyi adófőellenőr nagybátyját gyászolja az elhunytban. Temetése e hó 23-án délután volt általános részvét mellett Szegeden.

— **Választmányi ülés.** A zemplénvármegyei társadalomvédelmi egyesület választmánya vasárnap tartotta ülését a vármegyei háza kistermében, hol az elég szép számban megjelent tagoknak Eiserth István elnök beszámolt az egyesület néhány havi működéséről. Nem lehet eléggé dícsérnünk e nemes célu intézményt, ami különben fölösleges is, mert dícséri az önmagát tetteiben, s jutalmát elnyeri a megsegített nyomorultak hálaímájában. Itt csak örvendezve kons-

tatáljuk, hogy a társadalom is átérzi ezen egyesület nemes hivatását és céljainak elérésére segítőkészet nyújt. Ujabban Zemlénvármegyének igen sok közsege valamint magánosok is beléptek az egyesület tagjai sorába s reméljük, nemsokára eljön az idő, hogy anyagi hiányok által nem korlátozva, minden nyomorultnak és szűkölködőnek kellő támogatást fog nyújtani a patronáge.

— **Eljegyzés.** Hercezog Jakab sztrópki okl. jegyző eljegyezte Rosenbergek Jakab terménykereskedő leányát, Friduskát.

— **A sorozás Zemlénben.** A tokaji járásban már befejeződött a sorozás. Besoroztak 492 előállott közül 119-et. Kascsák András szögi lakost az a kiváló „szerencse“ érte, hogy egyszerre három fiát vették be. Szerencsen a sorozás 19-én kezdődött. A bizottság elé 1056 védköteles közül előállott 787 egyén. Az első nap 82, a második nap 119 és a harmadik nap 46 ember lett alkalmasnak találva, besorozva. Az elnöki tisztet ez alkalommal Thuránszky László vármegyei főjegyző töltötte be, ki a tapasztalt rend, csend és pontosság fellett teljes elismerését és megaláztatását nyilvánította Gortvay Aladár járási főszolgabírónak. Nálunk Ujhelyben holnap, csütörtökön kezdődik a fősorozás.

— **A szerencsi csodadoktor.** Nagy a nyomoruság a mai időben s ráviszi az embert sok mindenre. Sallai István büdzentmihályi lakost is eltérítette ősei foglalkozásától s a csodadoktori pályára babérjai után keltett benne vágyat. A vágy erős volt és Sallai ellent nem állhatva, a szerencsi járás alsó vidékére rándult ki s ott kezdte az embereket boldogítani csodás tudományával. Vakokat, sántákat, bénákat gyógyított volna, ha csodaszerei egyáltalán értek volna valamit. A tudatlan nép eleinte bőven hordta a csodadoktorhoz betegeit s a gyógyításért járó csendő koronákat, később azonban belátták, hogy be vannak csapva s feljelentették Sallait. A napokban itélkezett felette a szerencsi járásbíró, mely kuruzslás miatt 100 korona pénzbüntetésre ítélte a „doktor“ urat. Sallai védelmére azt hozta fel, hogy nem tudott másképp megélni, a nyomoruság vitte bűnös utra. Hogy nyomora mily nagy lehet, következtethető abból, hogy a 100 koronát az ítélet után nyomban kivette a zsebéből és lefizette.

— **A pénzváltás és a városok.** A Városok Lapja a következő érdekes hírt közli: A súlyos pénzváltás, amely valóságos csapásként nehezedik városainkra is s amelynek megszűnése vagy legalább enyhülése a közel jövőben nem várható, arra kell, hogy indítsa városainkat, hogy az ujabban befektetések tervéről egyelőre mondanak le. A belügyminiszteriumból nyert értesülésünk alapján figyelmeztetjük a városok vezetőségét, hogy csakis az elkerülhetetlenül szükséges közművek emelésére vonatkozó határozatok számíthatnak jóváhagyásra.

— **Elfogott zsebtolvaj.** Kassáról írják: Spirko Jánosné sátoraljaujhelyi lakosné hétfőn a délutáni vonattal Kassára érkezett. Amint a vonatból kiszállott, egy bájós idegen a zsebében kotorászott. A bájós idegen addig-addig kotorászott, amíg a zsebéből pénztárcáját ki nem emelte és ebben a pillanatban a zsebtolvajnó egyet sikoltott. A rendőr nyakon csípte. A peches zsebtolvajnót bevitték a főkapitányságra és ott kisült, hogy az elfogott némbor Lukács Jánosné szül. Jani Róza veszedelmes zsebtolvajnó. Letartóztatták.

Felolós szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.

Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.

Laptulajdonos: Éhler Gyula.

Sátoraljaujhely

HUNGARIA

Széchenyi-tér 6. sz.
a rk. templom mellett.

vegytisztító- és gőzmosó.

Tisztításra elfogad mindennemű báli és alkalmi ruhákat, butorszöveteket.
Gallérok, kézelők kristály fehér tisztítása. Vasalások 1 órán belül.

Grand **ESPLANADE** Szálló Nagy **BUDAPEST,**
HOTEL III., ZSIGMOND-UTCZA 38-40.
Telefon 130-35.

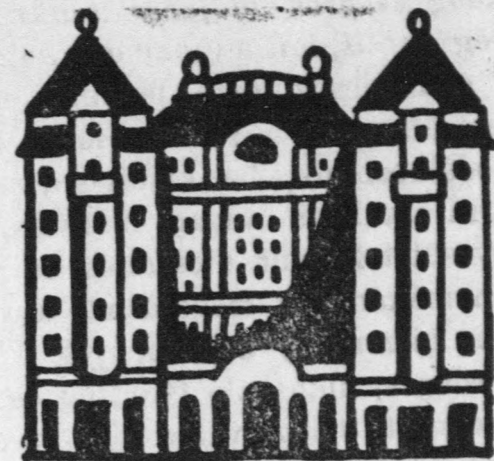
a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

hat emeletes szálloda a modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült
pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi légfűtés, minden szobában hideg-, melegvíz,
villanyvilágítás, Lifték, külön olvasó, társalgó, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Penziónrendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak.
Uri és női fodrász a házban.

Szives pártfogást kér **PALLAI MIKSA,**
igazgató-tulajdonos.

Eladó alma.

Vegyes, finom fajú téli sze-
dett alma métermázsánként
helyben **30 koronájával** el-
adó. Láda külön 2 korona. —
Utánvétellel szállítatik.

Füzesséry Gyula,
Mocsár (Zemplén m.)

6272/1912. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sátor-
aljaujhelyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet
végrehajtónak, Jakubovits József végrehajtást
szennedő elleni 1200 korona tőkekövetelés és
jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaujhelyi
kir. törvényszék területén levő, Szürnyeg község
határában fekvő, a szárnyci 273. számú be-
tétben A. I. 1-2. sor, 212. és 213. hr. szám
alatt felvett Jakubovits József (nős Leizer Bet-
tivel) nevű álló szántó és házból álló ingatlanra
817 koronában ezennel megállapított kikiáltási
árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlan az 1912. évi október hó 14.
(tizennégy) napján délután 3 órakor Szür-
nyeg községben, a község házánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
árban alul is eladatul fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át, v. 81 K. 70 fill.-t készpénz-
ben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én
3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi rendele-
tet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881:
LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága
megállapítja, miszerint:

1. a fenti ingatlan a kikiáltási ár 2/3 részénél
alacsonyabb vételárban le nem üthető;
2. hogy azon árverelő, aki a kikiáltási árat
meghaladó ígéretet tesz, köteles nyomban a
leütés után bánatpénzt az általa ígért vételár
10%-áig kiegészíteni, mit ha elmulaszt, ígérete
figyelmén kívül marad s a haladéktalanul foly-
tatandó árverésben mint árverelő, több részt
nem vehet.

Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszéknél,
mint tkvi hatóságnál 1912. évi aug. hó 28-án.

Makó s. k.,
kir. törvénzéki jegyző.

Legrégibb, legelőkelőbb márka Gróf Keglevich István utd. COGNAC BUDAFOK.

Az összes bel- és külföldi kiállításokon, leg-
több „Turin”-ban kizárólag díszoklevéllel
kitüntetve. — Mindenütt kapható.

1962/1912. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-
ságnak 1912. V. 1309/1. számú vég-
zése folytán a Sátoraljaujhelyi Polg.
Takarékpénztár és Hitelegylet 122
korona követelésének és ezek járú-
lékainak behajtása végett 1912. évi
október hó 1-én délután 3^{1/2} órakor
Bodzásujlak községben, a végrehaj-
tást szennedő lakásán és folytatólag
Czékén, a külső határban, a végre-
hajtást szennedő birtokán elárverezem
azon 5500 koronára becsült ingókat,
melyeket a sátoraljaujhelyi kir. járás-
bíroság 1912. Sp. III. 510/1. sz. vég-
rehajtást rendelő végzése alapján a
sátoraljaujhelyi kir. járásbírosági 1912.
V. 1309/2. sz. végrehajtási jegyző-
könyvben 1-9 és 10-13 tételek alatt
lefoglaltam, u. m.: tehenet, borjut,
vetőgépet, benzín cséplő-motort, ele-
vátort, cséplő-szekerényt, mérleget stb.
Sátoraljaujhely, 1912. szept. 12-én.

Rosner Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Mindennemű sor-, disz- és
gyümölcsfák, diszserjék, bokrok,
hónapos rózsák és minden a ker-
tészetbe vágó növények nagy vá-
lasztékban kaphatók gróf Lónyay
Elemér bodrogolaszii kertésze-
tében és a „Stephaneum” keres-
kedelmi és növénytermelési te-
lepen **Oroszvárott** Moson me-
gyében.

Faarverési hirdetmény.

A bacskói volt urbéres birtokosság Dargó község
határában fekvő erdejében 15.85 kat. holdon álló 2177.16
m.³-re becsült bükkfa anyagát Bacskón, a bíró házánál
folyó évi október hó 14-én d. e. 11 órakor megtar-
tandó zárt, írásbeli ajánlatokkal összekötött szóbeli
verseny tárgyalás útján eladja.

Becsérték 2394 kor. 88 fillér, bánatpénz 240 kor.
Becsáron alóli, valamint utóajánlatok nem fogad-
tatnak el.

Az árverési és kihasználási feltételek megtekint-
hetők a sátoraljaujhelyi m. kir. erdőgondnokságnál és
Bacskón az urbéri elnöknél.

Urbéri elnökség.

Női arcz szépségének emelésére,
= a szeplő és májfoltok eltüntetésére =
a legbiztosabb és legártatlanabb szer a

JELMA-CRÉM.

Ára 1 tégelynek használati utasítással 1 korona.

Nélkülözhetetlen a bőrápolásnál a
JELMA TOILETTE-SZAPPAN,
mely a legjobb és legillatosabb mosdó szappan.

Ára 1 korona.

Kapható:

a „Szt.-Antal” gyógyszerertárban
Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

13417/1912. P. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék felszólítja mind-
azokat, a kik a nagymihályi kir. közjegyzői állásra
helyettesül kirendelve volt dr. Szmrecsányi Pál kir. köz-
jegyzőhelyettes sátoraljaujhelyi lakos által biztosítékra az
1886. évi VII. t.-cz. 40. §-ánál fogva törvényes zálog-
joggal bírnak, hogy követeléseiket három hó alatt ezen
kir. törvényszéknél jelentsék be, mert különben azok
tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiutalása iránt
intézkedés tétetni.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1912. évi aug. hó 17-én.

Dr. Nagy Béla s. k.,
kir. törvénzéki bíró.

Wieland s. k.,
elnök.